

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка

Факультет _педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. завідувача кафедри

Гейко Є. В.
« 01 » серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.1.1.13. Психологічна експертиза підприємницької діяльності

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Психологія бізнесу та управління
(назва)

Форма навчання Денна, заочна
(денна, заочна.)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Психологічна експертиза підприємницької діяльності**

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми _____

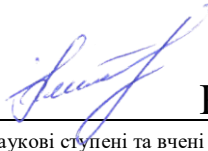
Психологія бізнесу та управління

(назва ОПП)

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня

магістр за спеціальністю 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Розробники: канд. психол. наук, доцент Радул І.Г.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри психології та соціальної роботи

Протокол від «1» серпня 2022 року №1

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Гейко Є.В.

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологічна експертиза підприємницької діяльності**» для студентів спеціальності 053 Психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022. 11 с.

Радул І.Г., 2022 рік
ЦДПУ імені В. Винниченка,
2022 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язковий	
	Спеціальність: <u>053 Психологія</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
	Освітня програма: <u>Психологія бізнесу та управління</u>	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		58 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	залік

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Психологічна експертиза підприємницької діяльності» є формування компетенцій експертної психологічної діяльності у сфері бізнесу, формування профілю психолога як експерта у оцінки психологічних аспектів підприємницької діяльності; визначення. Специфіка діяльності психолога при експертизі підприємницької діяльності пояснюється за рахунок необхідності поєднання компетенцій щодо ПЕ як виду дослідження та розуміння експертом закономірностей функціонування підприємництва як сфери діяльності в цілому та з врахуванням його специфіки розвитку в українській економіці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологічна експертиза підприємницької діяльності» є:

- забезпечення знаннями з основ методики експертної психологічної діяльності;
- оволодіння вміннями організувати й проводити психологічну експертизу у різних напрямках підприємницької діяльності;

- засвоєння технологій та методик психологічної експертизи у підприємстві;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	спеціальні
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності базові знання і сучасні досягнення у галузі психології бізнесу та управління.
ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	СК 12. Здатність здійснювати аудит і оцінювання управлінської діяльності, надавати психологічну експертизу щодо кризових ситуацій.
ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.	СК 13. Здатність розробляти психологічні програми кар'єрного зростання, бізнес-тренінгів, забезпечувати психологічний супровід розвитку організації.
ЗК 11. Здатність до професійної діяльності у мінливих умовах сучасного бізнес-середовища.	
ЗК 12. Здатність встановлювати, підтримувати ділові та міжособистісні комунікації у сфері бізнесу	

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР 2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

- ПР 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПР 12. Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) використовуючи базові знання, навички, уміння у галузі психології бізнесу, управління, ділового адміністрування.
- ПР 13. Актуалізувати та розвивати підприємницький, управлінський потенціал замовника, формувати його ефективну бізнес-стратегію
- ПР 15. Здатність до обґрунтування висновків при проведенні емпіричного дослідження які необхідні для вирішення фахових задач у сфері психології бізнесу.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Психологічна експертиза в підприємницькій діяльності

Тема 2. Напрямки проведення психологічної експертизи в підприємницькій діяльності

Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Психологічна експертиза професійної компетентності персоналу

Тема 4. Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника

Тема 5. Психологічна експертиза компонентів професійної діяльності персоналу

Тема 6. Психологічна експертиза професійної компетентності керівника

Тема 7. Психологічна експертиза професійної взаємодії персоналу

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СР С		л	п	лаб	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Психологічна експертиза в підприємницькій діяльності	9	2	2			5	12	1	1			10
Тема 2. Напрямки проведення психологічної експертизи в підприємницькій діяльності	9	2	2			5	12	1	1			10
Разом за Модулем 1	18	4	4			10	24	2	2			20
Змістовий модуль 2.												
Тема 3. Психологічна експертиза професійної компетентності персоналу	9	2	2			10	11	1				10
Тема 4. Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника	9	2	2			10	14	1	1			12
Тема 5. Психологічна експертиза компонентів професійної діяльності персоналу	9	2	2			10	14	1	1			12
Тема 6. Психологічна експертиза професійної компетентності керівника	11	2	4			10	14	1	1			12
Тема 7. Психологічна експертиза професійної взаємодії персоналу	11	2	4			8	13		1			12
Разом за Модулем 2	72	10	14			48	66	4	4			58
Усього годин	90	14	18			58	90	6	6			78
ІНДЗ												

ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	14	18			58	90	6	6			78

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

денна форма навчання / заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологічна експертиза в підприємницькій діяльності	2 / 1
2	Тема 2. Напрямки проведення психологічної експертизи в підприємницькій діяльності	2 / 1
3	Тема 3. Психологічна експертиза професійної компетентності персоналу	2 / 1
4	Тема 4. Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника	2 / 1
5	Тема 5. Психологічна експертиза компонентів професійної діяльності персоналу	2 / 1
6	Тема 6. Психологічна експертиза професійної компетентності керівника	2 / 1
7	Тема 7. Психологічна експертиза професійної взаємодії персоналу	2 /
	Всього	14 / 6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

денна форма навчання / заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологічна експертиза в підприємницькій діяльності	2 /
2	Тема 2. Напрямки проведення психологічної експертизи в підприємницькій діяльності	2 / 1
3	Тема 3. Психологічна експертиза професійної компетентності персоналу	2 / 1
4	Тема 4. Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника	2 / 1
5	Тема 5. Психологічна експертиза компонентів професійної діяльності персоналу	2 / 1
6	Тема 6. Психологічна експертиза професійної компетентності керівника	4 / 1
7	Тема 7. Психологічна експертиза професійної взаємодії персоналу	4 /
	Всього	18 / 6

4.4. Завдання для самостійної роботи

денна форма навчання / заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологічна експертиза в підприємницькій діяльності	5 / 10
2	Тема 2. Напрямки проведення психологічної експертизи в підприємницькій діяльності	5 / 10
3	Тема 3. Психологічна експертиза професійної компетентності персоналу	10 / 10
4	Тема 4. Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника	10 / 12
5	Тема 5. Психологічна експертиза компонентів професійної діяльності персоналу	10 / 12
6	Тема 6. Психологічна експертиза професійної компетентності керівника	10 / 12
7	Тема 7. Психологічна експертиза професійної взаємодії персоналу	8 / 12
	Всього	58 / 78

4.5. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Психологічна експертиза підприємницької діяльності» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп’ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, опрацювання дискусійних питань, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацювати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Назвіть основні етапи історія становлення психологічної експертизи.
2. Назвіть та охарактеризуйте види психологічної експертизи.
3. Статус психологічної експертизи у сучасній психологічній науці.
4. Охарактеризуйте методологічні основи психологічної експертизи
5. Назвіть структурні компоненти психологічної експертизи.
6. Охарактеризуйте поняття «експертний критерій».
7. Поясніть, як формулюється мета ПЕ.
8. Опишіть етапи психологічної експертизи.
9. Назвіть принципи проведення психологічної експертизи.
10. Назвіть права та обов'язки психолога-експерта

11. Опишіть зміст експертного висновку.
12. Назвіть напрямки Пе підприємницької діяльності
13. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза професійної компетентності спеціаліста
14. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза інноваційного потенціалу працівника
15. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза інтелектуального потенціалу персоналу
16. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза комунікативної компетентності спеціаліста
17. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза мотивації персоналу
18. Сформулюйте модель ПЕ по темі Психологічна експертиза цілісно-сміслових установок персоналу
19. Сформулюйте модель ПЕ по темі Психологічна експертиза емоційного інтелекту персоналу
20. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза професійної компетентності керівників
21. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза комунікативної компетентності керівників
22. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Експертна оцінка професійної придатності персоналу
23. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза професійної деформації персоналу
24. Сформулюйте модель ПЕ по темі: Психологічна експертиза конфліктної взаємодії персоналу
25. Сформулюйте модель ПЕ по темі Психологічна експертиза переговорних компетенцій менеджерів
26. Опишіть роль та сфери застосування результатів ПЕ підприємської діяльності

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										залік	Сума	
Розділ 1					Розділ 2				Контроль на робота	Разом	Макс. - 40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7						
5	5	5	5	5	10	10			15	60		

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	
82-89	добре	
74-81		

64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Базова

1. Боянжу М.Г. Психолого-педагогічна експертиза: методичний посібник. – Харків, 2003. – 178 с.
2. Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології. / Укл.: Подшивайлов М.М. Вид. 2-е, доп. – К.: КСУ, 2006. – 24 с. 3. Пасніченко В.В. Судово-психологічна експертиза: Навчальний посібник. – Чернівці: Книги – XXI, 2011. – 136 с.
3. Ребуха Л.З. Психологічна експертиза: технологія та процедура проведення. Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 128 с. 5. Технології роботи організаційних психологів: Навчальний посібник / За ред. Л. М. Карамушки. – К.: ІНКОЛС, 2005. – 366 с.

Допоміжна

4. Дороніна М., Білоконенко Г. Терміносистема дослідження розвитку управлінської компетентності керівника в умовах професіоналізації менеджменту // Ефективна економіка. - 2017. - №2 Режим посилання <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5424>
5. Карамушка Л.М. Система діагностичних методик для вивчення психологічних особливостей підприємницької діяльності / Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, О.А. Філь // Актуальні проблеми психології. Том 1: Соціальна психологія. Організаційна психологія. Економічна психологія: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К.: Міленіум, 2005. – Ч. 14. – С. 10–16
6. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: Навч. посіб. – Львів: Плай, 2010. – 276с.
7. Пілецька Л.С. Психологія бізнесу: Довідково-методичний посібник. – Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2007. – 150с.
8. Стахів О. Проведення оцінки персоналу на підприємстві з метою стимулювання працівників до підвищення кваліфікації / О. Стахів // Україна: аспекти праці. – 2007. – N 1. – С. 29-35.
9. Семенча І.Є. Методика оцінки рівня компетентності керівника / І.Є. Семенча // Вісник КНУТД. – 2005. - №2. – С. 56-64.

Інформаційні ресурси

10. Журнал «Організаційна психологія. Економічна психологія». Режим доступу: <http://orgpsy-journal.in.ua/>
11. Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці. Режим доступу: <https://www.facebook.com/UAOPPP.Ukraine/>
12. Журнал «економіка та управління» Режим доступу: <https://e-u.in.ua/ua/nauka/zhurnal-z-ekonomichnih-nauk-ekonomika-i-upravlinnja/>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського)
2. <http://ua.bookfi.org/g> (Бібліотека електронних книг з проблем психології)
3. <http://www.psych.kiev.ua> (Електронний вісник психології і педагогіки Інституту психології та соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка) <https://osnova.com.ua/trening-iz-formuvannya-komunikativnih-umin-i-navichok-zanyattya-iz-vpravami-ta-tehnikami/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про

освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).